

Державна Дума.

Засідання 22 мая.

За предсідателя — **Кн. Волконський**.
Обдуряться такі суперечки по рописові головного управління пошти і телеграфів.

Муратов (соц.-дем.) заявляє, що поштово-телеграфні установи не задовольняють громадянським потребам і зазначає, на тяжкі умови роботи служачих, вимагає порівняння жіноччиновників у правах із мужчинами і визнає, що всі хиби поштової справи в Росії залежать од загальних умов.

Співняючись на питання про перлюстрацію, оратор каже: „в початмі єсть особливе помешкання для розпечатування листів. Листи розпечатують чиновники цензури закордонних газет по наказові департаменту поліції, охораних одділів та губернаторів. А в маленьких городах листи розпечатують навіть по наказові ісправника. Покійний Д. Ф. Трепов писав на самих розпечатуваних листах накази: „автора арештувати“, або: „адресата арештувати, поки не назове автора“. Депутатські листи проходять сувору цензуру й поштове відомство настільки нахабне, що навіть не запечатують знову ті листи.

Жандарми, — каже **Муратов**, — завжди можуть робити потрібну віймку по особливому відкритому листу, якого видає начальник пошт. На листі написано „секретно“. Одкритий лист Предявителю цього, начальник охоранного одділа (такому-то) надається право робити огляд і коли треба вибрати віймки подвійних телеграм, одісланих із поштово-телеграфних установ. Коли віймка зроблена, треба скласти акт за підписом начальника охоранного одділа.

Таким чином управління пошт та телеграфів переробилось в філіяльний одділ охоранки.

Демченко. Не слід дивитись на пошту й телеграф, як на регалію: час переїти од висмоктування із населення при допомозі поштово-телеграфних установ 45 мільйонів карб. на шлях задоволення культурних потреб країни. Треба розвинути міжнародні телефонні зв'язки.

Нач. головн. упр. пошт і телеграфів, завважає проти пропозиції, щоб 460000 карб. внісних у розпис на заведення телефонів, призначити на розвиток поштово-телеграфних установ. В зв'язку з формулою к.-д., що до становлення жіноцн на службі, начальник поясняє, що, коли вперше жінки були допущені на телеграфну службу в 1865 році, було заведено, що на цю службу приймаються тільки жінки чиновників телеграфного відомства, щоб вони мали змогу замінити своїх чоловіків, коли ті захворють. Таким чином ставилося жіноцн на службі визначено не ціркуляром, а основним правилом.

Далі промовець каже, що в Германії в нас уже виявилось, що мужська праця на телеграфі далеко користніша за жіночу. Крім того, вважаючи, що шлюбне жіноче питання не має законодавчого значення, а має чисто відомствений характер, начальник

прохає одкинути цю частину формули к.-д.

Свєсєв (прогр.) од селяньського гуртка вносить формулу, в якій висловлює побажання про організацію поштово-телеграфних установ при всіх волостних правліннях, при всіх залізничних станціях, про зменшення плати за поштові послуги та інше.

Дзюбінський визнає, що законопроект в такому вигляді зовсім не слід приймати, бо він не дає служачим забезпечення.

Шімарев визнає, що заборонити служачим дівчатам виходити заміж — це означає спихати їх на шлях незаконного шлюбу.

Роспис приймають у підрахунках бюджетної комісії.

Приймають формулу комісії з поправкою селяньського гуртка к.-д. за винятком останнього її пункту про семігоднинний робітничий день в поштово-телеграфних установах і про одміну заборони служачим жінщинам виходити заміж не за служачих цього відомства.

Останній пункт одкинуто 109 голосами проти 97. (Од голосування втрималося 18, між котрими с. д.) Кадети докоряли с. д., що через них провалили їх формулу.

С. д. пояснюють, що інакше зробити вони не могли, бо вони вважалися од голосування всього поштового розпису.

Томашевич (нац.) докладає розпис департаменту державного казначейства. До цього розпису бюджетна комісія радить формулу, яка визнає за потрібне, щоб розмір державних коштів, які вміщують за кордоном, не перевищував дійсної потреби і щоб операції по рухові цих коштів належали ревізії державного контролю й одбувались по його оддотках.

Дєлохін (окт.) підтримує формулу про негайне внесення урядом законопроекта, який зніщить всі несправедливості щодо до народних учителів земських губерній, де існують пенсійні каси.

Кн. Мансурев спіняється на отупляючому характері казначейської праці, й доводить потребу найскорішого внесення загального пенсійного статута, який порівняв би становище гражданських чиновників з воєнними, що до пенсії.

Військове відомство, щоб поминути закон, признає за заделегіє генералів. У спискові на 1913 рік вміщені генерали, які будуть призначені до генералів тільки в 1917 році.

Роблять це для того, щоб мати змогу підвищити ім пенсію. Це — копштення перед законом і підтасовка Височайших наказів про призначення в чини. (Оплексі лівих).

Марков 2-й визнає, що операція із золотом готівкою має в собі початки всяких зловживань; на це Дума повинна звернути увагу.

Товариш міністра фінансів Вебер заявляє за приводу питання про народних учителів, яке порушає формула октябристів, що єсть вже законодавче міркування, походить на формулу октябристів.

Роспис приймають в підрахунках

комісії. Приймають формулу бюджетної комісії з додатками октябристів і правих про те, щоб міністерство фінансів в справі пенсій служачим, особливо дрібним, рахувалося головним чином із суттю закону, а не намагалось шляхом формального пояснення закону обмежувати пенсійні права тих, хто добув їх службою державі.

Державна Рада.

(Засідання 22 мая).

За предсідателя — **Акимов**.
Одбувається далі постановний розгляд законопроекта про приватні школи міністерства народної освіти.

Ротавид радить до статті 17 поправку відносно порядку обрання учителів, якою зменшується учительський ценз в професійних школах.

Товариш міністра народної освіти барон Таубе заявляє, що уряд вважає таку поправку за неможливу.

Голосуванням поправку одкидають. Всі статті до 17-ї приймають в редакції комісії. До статті 12-ї приймають поправку, по якій заснувателі приватних шкіл надають права подавати на затвердження шкільного начальства статуту шкіл, які вони заснують.

До статті 19-ї, яка визнає, що завідуючі школами для учнів християнських ісповідань повинні бути християне, а для учнів православних — православні, — **Зіновьев** 2-й підтримує поправку **Олсуфьева**, яка радить виключити другу частину статті, що торкається православні завідуючих. Таке обмеження приведе до того, що в приватні школи не будуть приймати православних дітей.

Свєч. **Трубунов** повстає проти поправки.

Гурко. Комісія хоче обмежити права осіб православних. Кажуть, що завідуючі можуть пропагандувати. А учителі хіба ні? Хіба всі православні по паспорту — православні по духовій? Поправку **Олсуфьева** приймають.

Статтю 32, що наляє приватним школам права юридичних осіб, приймають із поправкою **Гріма**, яка обмежує ці права основами й межами, записаними в статутах цих шкіл.

Одділ 1-й законопроекта, який визнає, що законопроект поширюється на всі приватні школи, які не користуються правами урядових (за винятком тих, що мають мету — навчання закона віри) прийняли з поправкою **Гріма** ця поправка зазначає, що законопроект не поширюється на ті приватні школи, якими управляють на підставі правил, височайше ухвалених наприклад — петербурзькі й московські вищі жіночі курси.

Останні статті законопроекта, а далі й увесь законопроект приймають в редакції комісії без суперечок.

Законопроект передають у Думу для нового розгляду.

По Росії.

— **Реформа попечительства тверезости**. Ціми днями одбулось засідання комісії Д. Ради з приводу питання про

передачу попечительства тверезости в руки городських та земських установ.
Пояснення од імени уряду давав управляючий одділом народного здоровля Г. Г. фон-Вітте. Він зазначив, що міністерство, визнаючи цей законопроект, здійснювало побажання Д. Ради, з поради якої почали виробляти цей законопроект. Більшість учасників комісії визнавала проект за бажаний.

Загальні питання, що до боротьби з пияцтвом, обмірковують незабаром дві „пьяні комісії“ Д. Ради.

— **Позашкільний догляд**. З наказу міністерства народної освіти нарада, що відбувалась під предсідательством окружних інспекторів, виробила цілу низку правил, що до догляду за учнями середніх шкіл. Наслідки цієї наради такі: відновлюється інститут надзирателів, забороняється учням ходити в театри, на публічні зібрання і лекції без особливого на те дозволу начальства.

— **Боротьба з димом**. 21 мая петербурзька медична рада розглядала вироблений головним лікарським інспектором П. Малиновським законопроект про боротьбу з димом. Законопроект радить заводити по фабриках та пародах електричні двигуни і знищувати дим особливими апаратами. Доглядати за виконанням цих правил мусять городські громадські установи.

— **Єп. Гермоген та Іліодор**. Єп. Гермоген, що живе тепер у Жировецькому монастирі послав цими днями Іліодорові листа з проханням приїхати до нього для умовлення.

В відповідь на це Іліодор прислав Гермогенові довгу телеграму, в якій скаржиться на „докудливі чіпляння“ місіонерів і сповідає, що він з великою охотою поїхав би до свого бурного владки, але ж не може зробити цього, бо й до цього часу губернатор не видав йому паспорта, а без нього він не може нікуди виїхати.

— **Саратівська катастрофа**. Газети подають докладні звістки про саратівську катастрофу. Гора тріснула на версту. Зруйновано коло тридцяти домів. Багато домів зовсім завалено землею.

Постраждала переважно біднота. Це було вчорі.

Над вечір того ж дня гора почала сповзати у рукав Волги. На заводі Дурьє завалився великий димарь. Усього зруйновано 225 домів.
Багато домів провалились у землю на сажині. По деяких місцях з цілими у землі почала виступати вода.

— **Непорозуміння між мариавітами й католиками**. В посаді Пюнтку, Калишської губ., релігійна процесія мариавитів зустріла по дорозі пастухів католиків, що гнали з поля худобу. Мариавити, щоб можна було пройти процесіє, почали розгоняти коров. Це не вполучилось пастухам і вони почали журбляти в процесіє камінням. До пастухів незабаром предіаолов і инше населення Пюнтка, а допомогати мариавітам прибігли з залізними ломачами їхні одновірці з Згежа і на улицях Пюнтка здійнялась кривава бійка. Місцева поліція нічого не могла вдіяти. Викликали одряд салдатів, і тільки то-

ді бійка припинилась. Ранених, як з боку мариавитів, так із боку католиків — багато.

До одвієї тільки тюремної лікарні одрвалено 46 душ, а крім того багато ранених доставлено дома.

— **Пошесть у бурятії**. З Чити повідомляють, що в межах станції „Куєнга“, забайкальської залізниці лютує поміж бурятами пошесть чорної віспи. Буряти кидають хворих у лісі. Закопувати мертвяків сами вони боляться, й наймають для цього росіян. Останні закопують мертвяків аби як: з землі видно иноди ноги, руки, або одж. В селі „Манчжурія“ лежать на полі незаконні труни з трупами китайців. Адміністрація не вживає ніяких заходів до того, щоб мертвяків закопували у землю. Боляться, що пошесть ще дужче пошириться й перейде на колію забайкальської залізниці.

— **Законоучитель і вчителька**. В одній з залізничних шкіл Московско-Нижегородської залізниці на лекції по Зак. Божому трапились така пригода. Законоучитель оповідав про те, як кит проковтнув Іону і той жив в череві кита три дні.

Тільки оце сказав пан-отець, як з місця встає одін школяр і заявляє, що цього не могло бути, бо учителька на лекції по природознавству казала їм, що кити ледве ковтають маленьких рибок. Законоучитель, почувши це, страшенно розлютований потяг школяра на станцію до місцевого жандарма і сказав йому, щоб він склав про токола про те, що учителька поширює невірря і атеїзм.

Учительці загрожувала велика неприємність, але її обрятував начальник станції.

Він спитав у пан отця: що то за пригода з Іоною — чи „чудо“, чи звичайне зьявище? Законоучитель відповів:

— Звичайно чудо.

Начальник станції дуже добре йому відповів на це. Коли б усі кити, — сказав він, — могли вільно ковтати людей, то пригода з Іоною не була б чудом, а звичайним зьявищем. Законоучитель не міг нічого сказати проти цього і протокола було подрано.

По вищих школах.

Товариство студентів укрїнців у Дорпаті.

Початок минулого пірвіччя був тяжким для т-ва: ні власного помешкання, ні грошей, тільки борги, та песімістичний настрої... і вже здавалось, що наступив кінець, що загине т-во, котре особливо цінне тутешнім на чужині. Без грошей не може існувати ні одна організація і нова рада поперед усього звернула увагу на це, не маючи сили і часу на більшу працю.

Починаючи з 10-го лютого, коли було обрано нову раду, до кінця семестру, до 5-го квітня, відбулось загальних зборів — 4, зборів ради — 12. На користь т-ва було улаштовано велику вечірку з виставою, дві малех. З прибутків виплачено борги, плату за помешкання, виписано нових книжок, журналів, нот, де-які відсотки внесено в касу, і гроші ці призначено на премію за наукову працю по історії Ук-

„Маяк“.

Українська шот-тижнева газета для селяньської й робітничої інтелігенції. № 1—20, 1913 року. Рік видання перший.

Нелегка то річ — видання популярної народної газети, нелегка, але дуже потрібна. Не раз і не два свідоме громадянство наше клопотало собі голову тим, щоб задовольнити пекучу потребу в органі, який найсамперед допомагає би справі найбіднішого освідомлення широких селяньських і робітничих мас, розсвітаючи їм очі на їхнє соціальне й економічне становище й показуючи шляхи, якими треба простувати, щоб поліпшити його. Тому ж, що праця в цім напрямку може мати добрі наслідки тільки при умові найменшої розкиданности сил, при умові найбільшої концентрації позитивних даних, властивих певній групі людей, — тому нехибним і міцним ґрунтом корисної праці може бути тільки — національний ґрунт.

Стати на ґрунт національний в житті широким трудящим масам, це значить перестати бути тим гноєм, яким угноється велічне поле чужої культури. Національне самовизначення — це одні з найперших етапів розквічення „личности“, тому й своєю ідеєю воно глибоко демократичне й варте того, щоб для нього працювати. Тільки люди короткозорі вбачають у національних рухах небезпеку для братерства народів, змішуючи здорове, цілком природне змагання націй з воявничим націоналізмом, що походить згори й звється імперіалізмом. В корні першого покладено принцип — „живи и жить давай другим!“ підвалиною ж другого є ненависть зажерливості.

Збудити широкі трудящі маси до вільного, свідомого національного життя й на ґрунті його будувати духовий і соціально-економічний добробут — в цім завдання нашій пресі, а найбільш преси популярної, народної. Тільки з таким критерієм ми й підходимо до розгляду її оцінки нашого тижневика, що має таку багатозначну назву — „Маяк“.

Нелегка, повторюємо, річ — видавати путний народний часопис, і не одна спроба така розбивалась об скелі російської дійсности. Так, напр., року 1906-го, на світанні вільного політичного життя російського, в Полтаві почав виходити прекрасний народний тижневик — „Рідний Край“, але волею адміністрації полтавської його було ви-

курено звідтіля й перенесено до Кієва, де тепер видається його зовсім в інших умовах. Року 1908-го в Кієві вийшло перше число тижневика „Село“, в якому брали участь визначні літературні й публіцистичні сили; часопис пішов добре — певна ознака, що він відповідав вимогам широкого читача й здолав задовольнити його потребу в добрій газеті. Але утиски, заборони читати „Село“ по селах, зрештою великі штрафи на його привели до того, що на четвертий рік він мусів одмінити свою назву на „Засєв“, а незабаром і зовсім припинитись. Власне, вся наша преса склядається на те похиле дерево, на яке залюбки й завзято скачуть всякі націоналістські кози; а народна преса існує під особливо пильною увагою тих, хто не визнає користи для держави од пробудження нашої, — і це цілком зрозуміло: кожний дає про свої інтереси і робить так, як йому здається за краще.

Та нема спину змаганням живої людини, бо живий про живе дає. Не встиг припинитись і ліквідувати себе „Засєв“, як на сторінках нашої преси замаюріли звістки, а потім і оголошення про видання в Кієві тижневика для селяньської й робітничої інтелігенції під назвою „Маяк“, а потім ще й спеціальних органів по кооперації — „Комашня“ й „Наша Кооперация“, що й до останнього дня здорові живуть собі.

„Маяк“ ставить своїм завданням, — як це вичитуємо в передовій програмовій статті (число 1), — „однати усіх до купи“, „висвітлювати наше життя, вести добру звістку, пораду; часопис не хоче нехтувати „ві одне помітне зьявище в нашому політичному житті“; він обіцяє „освітлювати, виясняти, оскільки буде змоги і сили, всі новини з красивого національного поля і по чужих краях“.

Велику вагу надає „Маяк“ питанню про національне й культурне відродження нашого народу і краю: вважає дуже слушним і потрібним писати про кооперацію у нас і по чужих краях, „про економічні спілки, договори, про закони і права, що до нас дотикаються“. Редакція не заплює очей на ті труднощі, внутрішні й зовнішні, що трапляються при все ж таки новій у нас справі видання народної газети, тому попереджає своїх читачів про це, закликаючи й їх до гуртові роботи, в якій вбачає єдиний засіб подолати ті труднощі.

Таку програму ставить собі симпатичний по своїм завданням часопис і розглядає двох десятків чисел, які встигли вже вийти з початку нового року доводити нам, що редакція, іменно по змозі й силі, виконує свої обіцянки. Статті перших чисел мають здебільшого характер інформаційний, що видно вже з самих заголовків: „Про Україну та українців“, „З національного життя“, „Російська Державна Дума“, „Хто ми, що ми і чого нам треба“ (листи до інтелігенції), „Рідна мова у школі“, „Що це таке кооперація?“ і т. н. Часопис вводить, так мовить, своїх малосвідомих читачів у коло ідей і живого діла, що стоїть на черзі, й показує логічний зв'язок зробленого з тим, що робиться й що треба буде зробити, наближаючись до певної мети. Щодня матеріал до читання робиться різноманітнішим, позбувається характеру випадковості, стає більш пристосованим до біжучих інтересів дня, це-б-то часопис виявляє себе справжньою газетою, що відгукується сливе на все цікаве й нове в політичній і громадській житті держави взагалі й України з особіна, а також на визначні події світові.

Кожне число починається звичайно докладною передовою статтею на тему, яка протягом тижня найбільш цікавила наше громадянство. Потім містяться статті політичні, написані часом на цілком окрему тему, або хронікального характеру („За тижнем“); якась знавдо вже визначна подія нашого життя (роківини Шевченкові, смерть М. Коцюбинського) трохі одміняє, звичайно, такий розпорядок. За політичним відділом містяться белетристичні (оповідання оригінальні й перекладні); далі — статті загально-громадського значіння й випадкові, статті по природознавству, агрономії, кооперації й т. д., новини з газет та журналів, відомости про старі й нові книги, дописи, хроніка українського, російського й світового життя; багаті завше відділ „всичини“ для розваги уважного читача й слухача, а наприкінці листування — відповіді на запитання й поради; в кожнім числі, поміж одділами, вміщено вірші. Як бачимо зміст часопису досить різноманітний, хоч вичерпуючим його назвати не можна через те, що часопис, маючи на увазі, очевидно, виключно читача-селянина, обминає здебільшого прояви робітничого життя.

У всіх двадцяти числах ми знай-

шли тільки три-чотири замітки про наш і закордонний робітничий рух, та кілька хронікальних звісток. „Не в суд і осуждення“ зазначаємо це, а тільки з бажанням доброго успіху часописові; потреба в газетах ще не настільки розвинена серед селянства, щоб воно змогло самотужки удержати орган; тут у великій пригоді ставби свідоміший елемент робітничий, але треба, щоб часопис зацікавив його, друкуючи статті й звістки про робітничі життя. Та до цього-ж обов'язує й підзаголовок „Маяк“ — „для селяньської й робітничої інтелігенції“. Ми розуміємо всі труднощі, з якими доведеться боротись редакції, щоб здійснити, виконати це завдання, яке на наш час, досить таки небезпечне; але, повторюємо, це річ конче потрібна для самого часопису й тієї ідеї, якій він слугує, — ідеї освідомлення широких мас. Можна було-б урвати частину енергії, що витрачається на „Всичину“ та на всякі „катехизиси“ національні, й ужити теє на задоволення насущних потреб робітництва.

Белетристичний відділ репрезентовано творами Г. Левченка, Л. Яновської, Х. Майстренка й інших письменників, що заховалялись за псевдонімами. Між поетами, що беруть участь у виданні своєї поезії, зустрічаємо Чупринку, Тарноградського, Мамонтова, Кіпчука, Жихаренку, Кобяка, Слісаренку, Діхтяря, Вдовиченку, М. Коваленку й інші. Для тижневої газети досить красивого письменства, хоч белетристичну хотілося-б бачити добрішою. Із статей критико-біографічних звертають на себе увагу — Тарас Шевченко — апостол України, М. Срібляньського, й „В дні журби й печалі“ (про Коцюбинського) Гр. Сьогобочного. Трохи химерне враження роблять деякі біографічні замітки. Так, напр., в однім із номерів „Маяк“ вміщено хвалебну рецензію на збірку слабеньких віршів Г. Левченка „Стогін життя“. Не думаємо, щоб редакція, рекомендуючи своїм читачам часом непевний матеріал до читання, згоджувалась з тією думкою, що для селяньської й робітничої інтелігенції і „такой бог бряде“.

На громадські, економічні й спеціальні теми маємо в часописові більшменш докладні статті О. Петренка, М. Більського, В. Яворського, М. Письменного, А. Сіленка, Г. Коваленка, П. Мерція, Робітника, І. Калайди, П. Давиденка, Гр. Нашого, М. Кисли-

ченка, Х. Майстренка, І. Горіздрі й інші. Всі їх перенято щирим бажанням стати до помочи малосвідомому читачеві, використати його дозвілля в цілях забагачення знань і розвитку та поширення його світогляду. Тон і дух статей „Маяка“ відзначаються своєю гармонійністю, а це показує, що коло часопису працює добре підібраний гурток людей, свідомих того діла, за яке вони звались. Можна не погоджуватись з де-якими думками, вміщеними на сторінках часопису, можна зробити закиди що до самого тону й духу, в яких, на нашу думку, багато несправданного оптимізму й „благодушія“ й які не лишають по собі тієї святої туги за активною боротьбою з лихими обставинами, але що до суцільности напрямку й його міцної старлості, то тут, як кажуть, „комарь носа не підточить“. А це у великій мірі буває завше запорукою того, що організаційна частина часопису стоїть добре й з цього боку йому не загрожують жадних небезбек. Небезпека може зьявитись з другого боку. Вона полягає в тих хибах, які нам вилітали зазначити в цій своїй замітці. Але ті хиби не надто вже великі, щоб їх при добром бажанні не можна було залагодити.

Не можемо на закінчення не відзначити ще однієї дуже цінної примети часопису. Це — його надзвичайно популярна мова. Редакція вживає багато зусилля, щоб подати своїй аудиторії матеріал до читання легкою виразною й зрозумілою читачеві мовою. І робити це їй пощастило цілком. Отже й у цім є свій небезпечний бік: в де-яких статтях, наприклад, а надто в передових, помітно бажання широбитись під простецький спосіб висловлення думок; це не завше досягає мети й часом шкідить поважності теми й серйозности її трактування, легковажить написане; і, коли в такій мові потрібно буває вжити якась слово, щоб зазначити розуміння з обсягу позасільського життя, то воно вже неприємно агучить для вуха. Проте, це дрібниця; загалом же тут усе гаразд. Можна сподіватись, що громадянство наше не буде байдужим до нового симпатичного й корисного для рідної справи часопису й прийде йому на поміч, переддлачуючи його й заховаючи до того інших. Добрий матеріальний стан допоможе редакції позбутись хиб і піднести видання своє на належну височину.

раїни; крім того були й не необхідні трати, а як лічтиві неповернені борги в позичкову касу ще з 1910 року і членські вкладки, то можна сказати, що раді пощастило поліпшити матеріальні умови т-ва і де що залишити на осінь.

Все ж таки сумно, як помислиш, скільки енергії вбито і не одної людини на те тільки, щоб дістати 100—200 карбованців... енергії, котра так потрібна для справ важливіших. Та мабуть така вже доля українців...

Між іншим за це винні й ми сами. Рідко хто з членів т-ва, вихавши з Дорпату, підтримує т-во, більшість забуває про те, що матеріальна поміч зв'язана з моральною.

Буває й гірше, коли товариші забувають про борги, хоч і нагадують їм про це. Є, наприклад, винні т-ву аж з 1910 року—Галактиюк, Ліч, Пачоїні, і борги невеличкі, але т-во вони дуже ослаблюють; з другого ж боку соромно тим товаришам, котрі задержують борги і тим самим однімають можливість незможним товаришам користуватись позичковою касою, не кажучи вже про плутанину в справозданні ка сира, ревізійної комісії. І нажалі так поведуться, не які небудь "інтендант", а студенти та ще й українці... Деж поділась тоді чесність, добросовістність, товариська етика, що завжди тісно повинні жити в серці студента-інтелігентна, а не якого небудь союзника, або глитая?..

По можливості відгукалось т-во; на загально-українське життя. 12 березня улаштувано Тарасове свято, прибутки оділено на пам'ятники. Перед великодними святами студентство починає кидати Дорпат і життя затихає в т-ві, наступають іспити і в т-во все менш і менш заглядає членів і тільки радники збираються для обговорювання тих чи інших питань.

Намічається на осінь більш цінна праця, організації гуртків по історії України, красному письменству, та інше; підшукують велике помешкання, де б можна було мати власну їдальню і улаштувати дохазні вечірки.

П. С.—н.

По Україні.

У Києві.

Подорож на могилу Т. Г. Шевченка Сьогодні одбудеться на могилу Т. Г. Шевченка подорож на параді. Парад одіде з Києва 25 мая о 9 год. ранку і повернеться у Київ ранком 26-го.

Запис на подорож і гроші уже приймаються у клубі "Родина" (В. Володимирська 42) од 10 до 12 і з 4 до 7 годин.

Члени клубу і їх гості платять 2 карб., учні—1 р. 50 коп., діти 1 кар. Спальні місця 1-го класу—75 коп., 2 го класу—50 коп.

Закриття газети. Постановою київської судової палати, від 21-го мая, затвержено арешт на ч. 10 і 11 газети "Голос Труда". Разом з тим постановою припинити видання "Голоса Труда" до розгляду справ в палаті.

З'їзд союзників. Міністр внутрішніх справ дозволив в Києві з'їзд сільських одділів союзу р. народу.

Визід губернатора. 23 мая п. київський губернатор вихав в Київ для ревізії канівського повіту.

Справа Арошідзе-Печоріна. Вчора в камері мирового судді 12 уч. розглядалась справа капітана казенного парохода "Орша"—Арошідзе, якого обвинувачували за те, що побив управителя трупи Свєтлосла Печоріна (Еренбурга). Мировий суддя оштрафував Арошідзе на 40 карб., з заміною арештом на 2 тижні.

Н. Е. Гейнце. Вчора у Києві помер петербурзький журналіст Н. Е. Гейнце.

П. П. Гунювський. Вчора помер бувший київський поліціймейстер П. П. Гунювський.

Затверження такси для автомобілів. П. київський губернатор затвердив постанову київської гор. думи про таксу для автомобілів. За 10 хв. з двома персон 40 к. Більше двоє персон 50 к. За годину їзди 2 кар. 50 к.,—3 карб. Вночі за 10 хв 50 коп.

Затверження акту обвинувачення Бейліса. Вчора одбудулось засідання камери обвинувачення при київській судовій палаті, на якому розглянуто акт обвинувачення Бейліса. Після 6 год. наради вирішено затвердити акт обвинувачення Бейліса. Акт передано прокуратурі.

На Дніпрі. 23 мая в Дніпрі втислось 4 душі.

Незадоволене прохання. Незадоволено прохання правління київського товариства єврейської дешеві столі по прохання на урядженя лотерей.

Курси для кураторів. Київська губ. земська управа запропонувала новітнім управам організувати при ремесничих одділах і школах курси для досвідних кураторів. На курсах мають демонструвати кращі струменти.

В справі арешту бувшого депутата К. Маларенко. Як у нас повідомлялось, по підозрінню в крадіжці сахару арештовано на ст. Борзнянській бувшого депутата 2-гої Державної Думи К. Маларенка. У нього знайдено було 6 пудів сахару. При арешті він хотів дати жандармському унтер-офіцеру 100 карб. Жандарм віддав гроші начальству.

Тепер Маларенка обвинувачують і в подкупі.

Убито 12 коней. Вчора рано поїзд № 4, який їшов з Одеси в Київ наскочив на табун коней. 12 коней порізано колесами паровоза.

День "Білої квітки" дав у Київ 21.021 карб.

Прізд міністрів. По відомостям, які одержано у Києві, на одкриття виставки придуть у Київ 29 мая: голова ради міністрів В. Н. Коковцев, міністр внутрішніх справ Н. А. Маклаков і міністр торгу С. І. Тімахов. В слідуєчі дні придуть міністри доріг С. В. Рухлов, міністр народної освіти Л. А. Кассо, начальник управління по справам місцевої господарки С. Н. Гербель, военний міністр В. А. Сухоминов, директор кредитної канцелярії Л. Ф. Давидов і де-які інші високі особи.

В суді. Вчора в київському суді розглядалась справа урядника К. Л. Бондаренка, якого обвинувачували, що він склав фальшивий вексель на 1000 карб.

Урядника присуджено на 3 місяці у тюрму.

Київська вистава. Головну контур виставки переведено у лекційний зал.

Кривава подія. Вчора на тютюнової фабрики бр. Коген робітник Ф. Капун застрів з ревнощів свою жінку Марію, а потім смертельно равив себе.

В політехнікумі. 25 мая, о 1 год. дня, у фізичній аудиторії київського політехнічного інституту Я. М. Маркович буде обороняти свою дисертацію на адьюнкта інституту. Офіційними опонентами призначено проф. П. М. Мухачева, В. В. Фармаковского і навчителя С. П. Шейнберга.

Залізнодорожня панама. Вчора слідчий А. Е. Пурик робив допити увільнених служачих юридичного одділу південно західних залізних доріг.

Слідчий почав вже розглядати матеріали, які забрано у скупщиків. В цій роботі беруть участь командировавані до слідчого де-які залізнодорожні служачі.

Питання про увільнення 11 служачих служби зборів і юридичного одділу, які скомпрометовані ревізією, одложено до того часу як міністр С. В. Рухлов повернеться у Петербург з ювілейних свят з Москви. Міністр висловився проти увільнення такого числа осіб, бо де-які з них, вже дуже довго служать на залізній дорозі і не мали особливих зв'язків з замішаними у панамі.

Загальні збори т-ва "Родина". В середу 22 априля в т-ві "Родина" відбулися загальні збори членів цього товариства. Головою зборів обрано Ф. П. Матушевського, секретарем д. П. М. Галагана.

В першу чергу тасним голосуванням прийато було нових членів.

Далі д. Федорченко прочитав доклад іро становиче т-ва. Доклад викликав багато розмов. Після довгої дискусії ухвалено залишити і на далі в старому помешканню, три сусідні з клубом кімнати, які не оправдуєть свого призначення, найняти кому небудь, а головні кімнати також найняти під час вистави.

Після того обрано було нових членів ради, замість тих, що вибули.

Вісті з краю.

Пам'ятник М. В. Лисенкові. Фінансова комісія харківської городської думи піддержує в думі прохання гласних проф. Сумцова, д.д. Михновського, Паламаренка і Куліничка про асигнування 3000 карб. на збудування в Харківі пам'ятника М. В. Лисенкові.

В Подільській "Провісті". 18-го травня відбулися в Подільській "Провісті" літературно-вокальній вечерниці по такій програмі:

М. Терань—Сильний (читання), Гай—"Великодний вірш" (декл.), Глібів—"Лев та козар" (декл.), Шевченко—"Калина" (декл.), Олесь—"Весняної" (декл.), Зійшов місяць (подільська народня пісня), "Гей гук мати", "Про Куперьяна" (хор), "Дума Козацька", "Арія Остана" та "пісня Тараса" з оп. "Тарас Бульба" (соло барит), "Ой поля" — Степового" (соло-тенор), "Бажання"—Сениці та "Де ти бродив"—Кропивницького (дуети).

23-го травня т-во ввпоридило на Новім бульварі народню гулянку.

Панахида по І. В. Коломинському. Цими днями в Полтаві в Покровській перкви благодійних інститутів, відповібно бажанню всіх служачих лікарні, було одправлено панахиду по молодому українському вченому, докторові І. В. Коломинському, що довчасно загинув в м. Рєжнін, вітебський губ. Покійний Коломинський практикував в цій лікарні і залишив по собі, у всіх, хто його знав, добру пам'ять. На панахиді було багато народу.

Сорочинський ярмарок, впоряджений в Полтаві, в городському саду, з участю "Баяна", пройшов з добрим успіхом.

Українські вистави. В Миколаїві (на Херсонщині) досить часто впоряджують українські вистави, гулянки і т. инш.

В саду комітета попечительства про народню тверезість організувався гурток аматорів-українців, котрі репетують де-якіх пьєс і цими днями почнуться вистави, а також незабаром має бути українська гулянка під назвою "Лининей вечер". Частину загальною прибутку від цієї гулянки упорядники мають повернути на пам'ятник Т. Г. Шевченкові у Києві.

В с. Пісках, лохвицького пов., цими днями уперше одбудулась українська вистава. Ставили пьєсу Карпенка-Карого—"Розумний і дурень". Грали тутешні аматори досить добре. Шкодить виставам тільки мале по-

мешкання, де одбуваються вистави. Прибутку від вистави 50 карб.; гроші ці призначено на користь учнів 2-х-класової парафіяльної школи. Упорядники мають впоряджати ще такі вистави.

Прикро вражало на виставі те, що хоч і усі актори по походженню українці (де які і свідомі) і виставляли українську пьєсу, а афіші друковані московською мовою; ще й там де не обійдешся без української мови, наприклад, в назві пьєси, вживано яржичий правопис.

"Біла квітка". В Миколаїві день "Білої квітки", на користь сухотних, дав 3,400 карб. прибутку.

В Смілі (на Київщині) день "Білої квітки" дав 1,964 карб., більше торішнього на 530 карб.

В Сумах день "Білої квітки" дозволено з умовою, щоб гроші, зібрані в Сумах, не йшли на користь центрального правління ліги по боротьбі з сухотами; продаж квітки дозволено було тільки до 8 год. вечора.

По городах та землях. Одставка одеського гр. голови. Одеський городський голова. Мойсєєв, подав офіційальне прохання про одставку, мотивуючи це своєю недугою. Кажуть, що справний мотив одставки Мойсєєва—запудтана справа з городськими виборами.

В Кам'янці-Подільському незабаром мають бути городські вибори. Списки гласних вже давно оповіщено, але не чути нічого про передвибірчий рух. Проте, на виборах сподіваються боротьби між сучасним гор. головою К. Туровичом і бувшим головою, тепер гласним, П. Левинським.

Закриття земської книгарні. В Олександрівську земська управа примушена ліквідувати земську книгарню, повнісеньку "правих" видань, бо ними ніхто не хоче користуватись.

Затверже вибори земських гласних херсонського повіту. Одбудуться другі вибори другого з'їзду Олександрівського повіту, які закінчилися перемогою поміркованих.

Діяльність адміністрації. Наказ новою губернатором. Новий катеринославський губернатор Колобова наказав не видавати співробітникам газет відомости про грабжі в губернії.

Заборона докладу. Адміністрацією заборонено в передмісті Катеринослава, Чечелівці, доклад юриста Полонського про лікарські каси.

Висилка. З Катеринославщини висилась на чотири роки в Наримський край—д. Залежский за належність до соц.-демокр.

Всякі звістини. Озброєний напад. В с. Смолнін, на Чернігівщині, цими днями вночі юрба озброєних злочинців зробила напад на міське кредитово т-во і забрала залізний сундук в скілька пудів ваги, в котрому було біля 500 карб. грошей та цінні папери.

Злочинці невідомо де ділись. Іх тепер розшукує поліція з собаками.

На буржак. Нам пишуть з м. Германівки, київського повіту: "Тепер у нас їде провірка буряків і плата стоїть така: у Германівці платять 65 коп., а по околицьних селах Германівки плата доходить і до 85 коп., ще до цього кожного дня рано і в обід грають музики."

Ярмарок в Балті. В Балті одкрився ярмарок. Їде торг худобою, кіньми, смутками, шерстю, льном і правдом. Прибули покупці з Кавказу, Болгарії, Румунії для закупки переважно коней. Великий зїзд поміщиків, які покладають надії на гарний врожай.

Галичина.

Княжий дар. П. Олександр Ониско, власитель земель нафтових в Бориславі, котрий свого часу, вступаючи у володіння родинним майном, пожертвував 1,000 корон на "Рідну Школу" записав тепер на "Захоронку для бідних дітей" в Бориславі, реальність, вартости 20 тисяч корон, положену при головнім тракті—Ванський уличі. Жертва ця має велике значіння для українців в Бориславі, бо "Захоронка" виграє тисячі дітей з морального зїснуття та спричиниться до національного освідомлення їх.

Нове академічне товариство "Ватра". Слухачі, українці, ц. к. ветеринарної академії у Львові заснували товариство під назвою: укр. акад. тов. "Ватра" медиків ветеринарних у Львові. Ціллю тов. є між іншим, давати по провінції відчити ветеринарно-годовельні, як також згуртувати академічних українців цього заведення в національне товариство, щоб запобігти тій сумній обстановці, що не мале число слухачів, українців на цій академії в протязі вагнять одбілось од народньої справи а по скінченню ставало навіть в ряди ворожих нам поляків. Т-во звертається з проханням до лікарів ветеринарній і прихильників, щоб надіслали йому наукові книжки, бо т-во є без всяких фондів і бібліотеки і ледве ї змогло б воно, не маючи відповідань до того засобів, свої наміри зреалізувати. Крім того, тов. буде давати інформації тим товаришам, що хотіли б відітись цим студіям, так що до львівської, як і віденської академії і звертає вже тепер увагу товаришів на військовий відділ при віденській академії, де є всього один українець. Товариство поки-що, буде приміщене в академічний громаді, Осолінських 10 і туди належить також слати всякі листи до товариства.

За кордоном.

Чого коштувала війна Болгарії. Газета "Information" подає, з слів директора правління державними позичками Стянова, відомости про те, чого коштувала війна Болгарії.

До 1 септября минулого року консолідований борг Болгарії досяг 627,8 мил. франкі, а бжичий борг склався біля 60 мил. франків. Всього боргу Болгарія, таким чином, мала біля 687,8 мил. франків, а на 1 мая цього року борг Болгарії вже досяг 1.083,2 мільйонів франків.

Отже виходить, що борг за цей недовгий час зріс майже на 400 мільйонів франків, які пішли виключно на воєнні видатки. Зокрема ж борг національного банку збільшився на 27,7 мил. франків, а державного казначейства на 100,8 мил. франків.

Крім цього прийшлося, як і завше робиться в таких випадках, випустити паперових грошей на 249,8 мил. франків та позичити з сум, призначених на інші видатки, біля 23,1 мил. франків.

Та це ще далеко не всі видатки Болгарії на війну. Їй прийдеться тратити гроші ще на інші видатки, сполучені з війною, як, наприклад, на пенсії раненим, на допомогу семьям вбитих і таке інше, так що може статись, що вказані вище 400 мил. франків зростуть вдовго.

Воєнний законопроект в Германії. Цими днями бюджетна комісія рейхстагу, обміркувавши новий воєнний законопроект, почала обмірковувати питання про видатки сполучені з ним і про засоби покриття тих видатків.

Як відомо, імперське правительство по-раділо для покриття разових видатків по воєнному законопроекту ухвалити одноразовий же податок з майна і прибутків; таким шляхом воно думало зібрати одразу ж необхідну суму, не звертаючись до позички.

Принцип одноразового податку зустрів прихильність з боку всіх партій, не виключаючи й соціал-демократів, що голосують проти воєнного законопроекту. Представник останніх заявив, що соціал-демократи добавають в одноразовому податку-ві перше дієсне й необхідне одмовлення уряду од звичайного шляху позичок на воєнні видатки. Слідом за соціал-демократом в оборону податку виступив і представник центра.

Після промов консерваторів, націонал-лібералів і прогресистів остаточно вяснилось, що принципіальних перешкод проект одноразового податку не зустріне.

Натомість розмір податку викликав жава-ву суперечку. Як повідомляють де-які газети, податок буде починатись з майна в 30.000 марок з 0,1 проц. і досягне до 1,5 проц. при 10.000.000 марок.

Справа полковника Редля. Справа полковника Редля набрала в Австрії дуже гострого характеру. В парламенті з нетерплячкою ждуть поясненя міністра-президента Штурка у відповідь на запитання депутата доктора Неймана в справі Редля.

Де-які парламентські кола, між ними навіть і християнські соціалісти, обурені тим, що Редлеві воєнні сфери порадили пок нечтї з собою самогубством.

Начальник штабу тепер обвинувачують в тому, що він умисно заміяв справу про шпіонаж і давши свою згоду на самогубство Редля, цим шляхом не дав можливости громадянству докладно освітлити становище воєнного діла в Австро-Венгрії.

В парламенті говорять одверто, що тепер, коли полковника Редля немає, слід чий владі не владсть розкрити всю організацію шпіонажа в Австро-Венгрії.

Останні вісти.

(Телеграми С.-П. Т. А. та власні). Кара на газету. ПЕТЕРБУРГ, 24. Наложено арешт на ч. 118 газети "Луг".

В Думі. ПЕТЕРБУРГ, 24. Савенко доводить в "Нов. Вр.", що відсутність в Думі більшости повсяньється тим, що в уряді не має певної програми і такого керовничого, яким був Століпін.

Смертна кара. ЛИПОВЕЦЬ, 24. Сьогодні вдосвіта на тюремному подвір'ї повішено арештантів Мусячука, Іваненка і Левицького, засуджених за бунт в тюрмі 2 марта 1913 р.

Наслідки ревізій. ПЕТЕРБУРГ, 24. В зв'язку з усіякими ревізіями тягнуть до судової відповідальности 772 душі.

Нове посилення міністра освіти. ПЕТЕРБУРГ, 24. Кассо пояснив, що директор мужької гімназії не може бути разом і директором жіночої гімназії.

Державна Рада. ПЕТЕРБУРГ, 24. Державну Раду буде роспущено на літні вакації 15 іюня; збереться Рада 1 ноября.

Закриття заводу. ПЕТЕРБУРГ, 24. З наказу товариша морського міністра Бубнова закрито, в зв'язку з забастовкою, балтійський завод.

Забастовка. ПЕТЕРБУРГ, 24. На заводі Дюфлоні почалась італійська забастовка.

Справа славянського комітету. МОСКВА, 24. В московський славянський комітет за останні місяці зовсім не входило жертв. Комітет в осени буде ліквідовано.

Закупка коней. ПЕТЕРБУРГ, 24. Болгарія закупила в Росії 3,000 коней.

Вбивство жандарма. ЧЕРКАСИ, 24. На ст. Цвітково злочинцем вбито жандарма і двома ранено.

Арешт перводумця. ПЕТЕРБУРГ, 24. Депутата першої Думи Михайличенка одправлено ета-

пом в Бахмут; на проводи його явилось багато робітників.

Ураган.

МОСКВА, 24. Вчора над Рибинськом і в районі його над Волгою і Шексеною проісея страшний ураган. Багато людей загинуло. Попсовано силу пароходів і лодок. Ураган був з алішвою, яка прибила хліб на полі. Зруйновано силу будинків.

За кордоном.

Італійці в Африці.

ТЕТУАН, 24. В околицях Танжера вбито 4 солдатів італійців. Вночі араби напали на італійський стан біля Дераї, де 2 вбито, і на стан біля Рінкона, де вбито 7 душ.

Прізиви новобранців.

АФІНИ, 24. Указом короля призвано на військову службу новобранців 1913 року.

Французький бюджет.

ПАРИЖ, 24. Сенат вотірував бюджет.

Смерть чеського композітора.

ПРАГА, 24. Помер на восьмидесятому році життя Нестор чеських композиторів Роскішний.

Жіночий протест.

ЗАГРЕБ, 24. Хорватські жіночі спілки і чеські жіночі організації постановили зріктись участі в міжнародньому жіночому конгресі в Будапешті, бо заборонено на конгресі реферат словачів.

Славянський клуб.

ЛЮБЛЯНА, 24. Засновано славянський клуб під проводом бувшого бургомистра Хрїбаря. Мається на меті організувати екскурсію на Балкани і в Київ.

Міжнародний конгрес видавців.

БУДАПЕШТ, 24. Закрився міжнародний конгрес видавців. Черговий конгрес збереться в Парижі в 1916 році. Вечері одбудує бенкет в честь учасників конгресу; на бенкеті був міністр народної освіти.

Настрії на Балканах.

САЛОНИКИ, 24. Настрії політичних і воєнних кол носить більш оптимістичний характер. Венізелос відіде в Афіни і, певно, вернеться через скілька днів на нараду чотирьох прем'єрів, після чого, як гадають, вони всі поїдуть в Петербург, де продовжаться переговори.

Болгарський генерал Іванов вихав з Салоників.

Терор суфразістів.

ЛОНДОН, 24. В Ліверпулі згоріли військові склади територіальної армії. Гадають, що підпалили склади суфразістки.

Кінець війни.

КОСТЯНТИНОПОЛЬ, 24. Отоманське агентство повідомляє, що уряд наказав засвітити скрізь маяки, які було погашено підчас війни, і вилувити міни.

Зустріч імператорів.

БЕРЛИН, 24. З певних джерел повідомляють, що перед подорожжю Вільгельма в Стокгольм, в Кілі одбудеться зустріч його з італійським королем.

Політика Турції.

ВІДЕНЬ, 24. Користуючись непорозуміннями між балканцями, Турція не хоче платити контрибуції і не робить демобілізації.

Настрії в Турції тривожний. В військовій агітації за війну і проти уряду. Розстріляно за агітацію двоє унтер-офіцерів. Героїв війни Джемальбея і Гані-бей засуджено на 20 років до каторги. Младотурки збирають в Костянтинополі ірне ім війсьکو.

В Румунії.

БУХАРЕСТ, 24. Настрії в Румунії змінились і Румунія готова помагати Болгарії проти Сербії.

Голос робітників в справі війни.

ВІДЕНЬ, 24. Спілка робітничих організацій в Салониках звернулась до робітничих корпорацій в Софії і Біграді з листом, в якому закликає сербських і болгарських робітників

Радимо!! рашів ніж купите ГРАМОФОН або патефон з ПЛАСТИНКАМИ, побувають в нашому фабричному оптово-розничному складі, до при вадчаному й ріжноманитному вибор зумієте легко вибратися, що ніде в Південно-Західному краю можна купити грамофон краще й дешевше ніж у нас.

Торговий дім Лодякинъ и С. В. В. В.

КИЇВ, 52 Хрещатик, 52 (червоні вивіски). ОДДІЛИ: в Одесі, Харькові й Херсоні.

3000 ГРАМОФОНІВ і Пластинок 50,000

Table with columns for Gramophones (Грамофони) and Records (Пластинки) with prices and descriptions.

Допускається широка розстрочка плати. Крім того продаються з великою знижкою: піаніно, гітари, мандоліни, гармонії, скрипки і ин. муз. струм. Вимагайте прейс-куранти грамофонів, музичн. струментів і каталоги пластинок. Іногородні замовлення висилаємо по одержанню замовлення.

Грамофони ПЛАСТИНКИ И ИГОЛКИ

Література, наука, умілість і техніка.

Нова книга. Вийшов з друку збірник педагогічних статей Я. Чепіги "Проблеми виховання й навчання", кн. 1. Ціна 75 коп. "Учительське Слово". Вийшло ч. 15 вчительського журналу в Галичині "Уч. Сл.". Зміст такий: Перед рішачою хвилею. Я. Чепіга. Проблема народнього виховання і освіти. Консисторщина gedу ва? Де-що про службові відносини українського учительства. М. Бистриньць. Непокликаним опікунам народнього учительства у відповідь. (Київськ.). Відозва секції правної оборони. Ще "поклик" в справі "Учительського Дому". З президії крайового комітету вчителів народнього учительства. З літності відділів окружних. Закордонна Україна. Огляд заграничного шкільництва. Весілля. Оповідки. Подяка. Учительська газета. Закавказьке умілість К. Дальницьким замітку про смерть М. М. Коцюбинського. Некролог переказує коротенькі загальні відомості з біографії нашого письменника і з ширшою теплотою робить огляд письменницької та громадської діяльності невідомого. В ч. 105 газ. "Закавказька Річ" уміщено в російському перекладі статтю з "Ради" (№ 77) про вражіння грузина на вечері пам'яті Т. Г. Шевченка.

Театр і музика.

Труппа М. К. Садовського. Сьогодні в літньому театрі купецького саду йде п. "Маруся Богуславка". Городський сад "Шато". Труппа д. Колесниченка виставляє п. "Дус Пінтеле Ід". Російська оперетта—"Матео".

Дописи.

С. КОЛОДИСТЕ, Звенигородського повіту (на Київщині). Минулого тижня в наше село зайшов незнайомий чоловік в селянській одежі і почав питати, чи немає тут таких людей, з якими можна заснувати союз руського народу. Малосвідомі селяне почали справляти його до грамотніших селян. Ходячи по цих людях, союзник говорив, що всій Росії необхідно організуватися в союз руського народу, щоб боротися з жидами і революціонерами. Цікавіші селяне питали його, чи не будуть часом добавляти селянам землі? Він одповідав, що як записатися у цей союз і дати 60 коп. на знамя союзу, то може бути що і добавлять. Ходить цей "проповідник" з села в село, носить при собі багато людожерської літератури. Та у нас не багато розійшлося цієї літератури. Вечері союзник пішов у сільську розправу і сказав старості, щоб той на другий день зібрав селянський сход, на якому він "щось скаже", але староста відмовився. В паспорті цього добродія написано, що він селянин з липовецького повіту і зовсім неграмотний. Пригожа погода сьогоднішньої весни підняла трохи дух у наших селян-хліборобів. Озимі хліба поправились після зими. Ярові хліба не дуже то добрі. Причина та, що після сівби не було дощів. По економіях почали полоти буряки, але плати; поки що дають мізерну—25—30 коп. денно і на своїх харчах. Багато наших селян їдуть в Америку на заробітки. З 1907 року до Америки з нашого села виїхало більше як 200 чоловіків і 10 жінок. В останні часи багато приїждє до дому. Де-ні привозять з собою гроші, а інших приводять по мотузній пошті. М. РАШІВНА, гадяцького повіту (на Полтавщині). Містечко наше велике. Тут є волость, 4 школи: міністерська двохкласова, земська і дві церковно-парафіяльні, 2 церкви, аптека і лікарня. Недавно заснувалось кредитове товариство. Багато учнів, скінчивши міністерську школу, вступають до семінарій, фельдшерських, сел.-господарських та інших шкіл. Чимало тут є "інтелігенції", але вона нічим, крім своїх інтересів, не цікавиться. Кожного року, як з'їдуться на вакації, з першого вечора юрбою й паріаню ходять з заходу сонця мало не до третій півні по вулиці. Два роки назад ця "інтелігенція" єдналася на артистичному ґрунті. Ставили спектаклі. Будинки для вистав наймали і оплачували з виручки од

спектаклів. На такі-ж гроші нажили і декоратії. Виставами люде були дуже задоволені. Коли-ж володар цього будинку призначив його на інші речі, то це діло у нас незабаром загинуло. По вулицях знов залунали брудні пісні, а артисти знайшли шлях у пивну. Колись, не так давно склали приговора скасувати монополію, та нічого з того не вийшло. Газети та книжки наші селяне рідко бачуть і "інтелігенція" на це не звертає уваги, не зважаючи на те, що "інтелігенція" ці все селяне, вивчені на гроші своїх батьків-селян. Колись тут існувала чайна попечительства про народну тверезість. При чайній була бібліотека. Коли чайної не стало, то бібліотека пошла в крамницю бущого попечителя чайної і пішла на його потреби.

М. ДУБОВА, уманського повіту (на Київщині). Містечко життя. Не веселе оце містечко. Здається, що не дуже вже так і на півдні, але садочка немає ні коло жадного обістя. Стоять собі хатки одна біля другої, а кругом голо й пусто—чиєте м. Горностайполь, що недавно згадував про нього дописувач в "Раді". Сонце як припече, то немає й під тін сховатися. Біжить через нього невеличка річка—Ятрань, її згадують в багатьох, гарних старих піснях, яких тут вже й не співають. Саме містечко мале, брудне і до того ще всеньке на болоті. На всю Дубову селяне мають церкву, церковно-парафіяльну та 2-х класову міністерську школи. В останній є бібліотека, є книжки рідною мовою, та школярам заборонено давати їх, а із сторонніх ніхто й за руськими не приходить, та де там їм знати, що в бібліотеці є рідні книжки. Інтелігенція тутешньої, що складається з педагогів, фершалів, почтових чиновників, письменників і т. ин.,—так як і зовсім немає. Нічим вона не цікавиться; отак—байдуже. З кооперативів нема нічого, як не шитати бідненького баночка, ледве живого. Одні євреї його підтримують. Членів з селян нема ні одного.

МОСК-КИЇВ-ВОРОН. ЗАЛІЗН. Шведи, І, II і III кл. Брянськ, Харькв, Москва, 2 12. 30 д. 1 5. 00 д. Пас. I, II і III кл. Бахмач, Конотоп, Наваля, Брянськ, Москва, Калуга, 4 12. 05 в. 3 5. 40 р. Пас. I, II і III кл. Бахмач, Конотоп, Артакво, Курськ, Воронеж, 12 6. 55 в. 11 9. 30 р. Пас. I, II і III кл. Бахмач, Курськ, Воронеж, 14 10. 45 в. 13 7. 00 р. Пас. I, II і III кл. Бахмач, Курськ, Воронеж, 16 1. 00 д. 5 4. 20 д. Пас. I, II і III кл. Бахмач, Курськ, Воронеж, 18 7. 25 в. 17 10. 40 р. Шведи, I, II і III кл. Подтава, Харькв, 2х 7. 45 р. 1х 9. 40 в. Пас. I, II і III кл. Подтава, Вітебськ, Петербург, 4х 11. 15 в. 3в 6. 30 р. Топ.-пас. I, II і III кл. Подтава, Ростов, Владикавказ, 5д 8. 05 в. 5д 11. 10 р.

Листування редакції.

№ 1491. Допис не віде, бо не цікавий. № 3472. Випащить з української книгарні у Києві (Безаківська, 8) каталог нот і виберіть що Вам поцікавиться з пісень укомпонованих Лисонком. № 2506. З запитанням зверніться до редакції журналу.

Справочний одділ.

Календарні відомості: Субота, 25-го мая. Народження Цариці Олександри Федорівни. З обрїт г. св. Іоанна Хрест., свч. Ферронта, св. Кипрського. Схід сонця в 3 год. 50 хв., захід сонця в 8 год. 7 хв.

Редактор В. Яновський. Видавець Б. Чиналенко.

Роспис ходу поїздів

з 18 апріля 1913 р. по 18 апріля 1914 р.

Table with columns for direction (Південно-західна залізниця), departure (Оходить в Києві), arrival (Прибуває до Києва), and train details.

Оповідки.

Прокляте п'яцтво

Знівчило мое життя і життя моєї сем'ї. Тепер я визволився од цього поганого гаяжу і моїм радощам нема кінця. Я купив в аптечному магазині коробку "Ситровинь-Ембрей" і після перших 2-х порцій, перестало кортіть мені вина, а зараз мнудло чотирі місяці і мені навіть гідко згадувати про горілку. Пишу в газету для того, хай кожний п'яниця знає про цей чудовий дешевий спосіб. Вимагайте справжній "Ситровинь-Ембрей". За справками можна вдатися в С.-Петербург, почтов. ящ. № 371.

Лікарі та лікарні.

I. Ротштейн. Лічебниця фізичн. метод. гоїння для внутр. нервових й ортопед. хворих. В. Володимирська, № 47, телефон 1592. Гідропатія, електрик. світлоаіноїя, Рентген, радії, масаж, гімнаст. й ин. Вигогов. апарат. Прийм. по постиї. Ліжк. й прихощ. щодня од 8 1/2—11 5—7 веч. Д-р Меєрзон пранці (сіфа.), венер., полоз. 291 зо В. Васильків., 44, 9—12 і 4—7. Д-р Маркус, Прорізна, 18. Хвороб. мочов. путей сіф. кожн., вен. й полові розстройств. Пр. 9—12, 5—8; жінок 2—5. Д-р Е. Сергєєв. Зранці (сіфа.) пранці (сіфа.), венер., кожн. перхоть й випадання волосся. Гоїння сучасн. способами й сухим повітрям. Прийм. 2—5 г. крім свят. Музикальний пер., 2. 287 Д-р Гіндлін Прорізна, № 20. Пр. 9—11 і 5—8. Ж. 12-1. Пранці (сіфа.), венерич., мочополов. освітлен. ваналу й лузари, полоз. безсиа. і хвороб. кожн. й волос. 285 Д-р Черняк В. Житомир, 16. Прийм. 9—12 г. 5—9. жінок 1—2. Пранці (сіф.) вен. мочовий пол. розст. Водоічобенця. 285

Спеціальна Лічебниця д-ра Гольдберга

Пранці (сіф.), венерич., кожн. хвороби й нервно-полов. розстройств. Порада 50 коп. Михайлівська вул. 16. Од 9-2 дня, й 5-9 веч.

Зубний лікар Д. Д. Цигура. Приймає від 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторіська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Унікель. Переїхав Пушкінська, 11. Телефон. 33—81. Прийм. од 10 до 2 і од 4 до 6

Д-р М. Вахнянин з Львова ординує з 1-го Мая в Карьсбаді Haus Goldener Lowe. 317

КВАТИРІ

Готель "Україна" відіє в найм КИЇВ. НАТИ по міс. і на доб. недорого. Бульв.-Куар., 34.

ПРАЦЯ

Шукаю місця дворянка, гарн. рекомендації. Адр.: Степанівська, № 2, помешкан. почлого сторожа. 488

В С Я К И

Швейні машини всіх систем, продаються НЕДОРОГО можна в розстрочку

Полякин, Хрещатив, 52.

ПІАНІНО конц. кращ. приворож. заводск. фабр. Гурфора, Кванда, Любита, Грюнберта, Узьбрыха, Бартоля й инш. ПРОДАЮТЬСЯ НЕДОРОГО, можна в розстрочку.

Полякин, Хрещатив, 52.

КНИЖКИ Л. Пахаревського. "Пожовкле лисття", книжка опові- п. 20 к. "Буденні оповідання", книжка оповідання п. 40 к. "Нехай живе життя", драма на 4 д. (заборонена до вистави) п. 25 к. "Євреї", п'єса на 4 д. Чіркова в перекладі Л. Пахаревського, п. 25 к. (до вист. дозволена) 3-386-1

МОСКОВСЬКИЙ Торговий дім

М. та І. МАНДЛЪ

Хрещатики, 42. ♦♦ Телефон 764.

Через те що кінчається літній сезон зроблено значну

ПЕРЕОЦІНКУ

ЖІНОЧИХ річей

всіх жіночих річей Просимо подивитися на виставку з показаними цінами в середині МАГАЗИНУ.